

Memo

Onderwerp
Informatie datacenters

Aan
Gemeenteraad

Doel
Informeren

Datum
15 juni 2021

Van
College

Beste leden van de raad,

Met deze memo informeren wij u over onderwerpen die regelmatig zijn besproken in uw raad en in de publieke discussie over datacenters. Met het oog op de raadsvergadering van 17 juni en 29 juni hebben we de belangrijkste feiten en cijfers op een rij gezet. Daarbij verwijzen we steeds naar de bronnen waaruit we hebben geput. Zo houden we dit overzicht compact en stellen we u in staat informatie te controleren op juistheid en desgewenst nadere informatie te vinden. Op de gemeentelijke website vindt u dezelfde informatie. Die informatie houden we actueel en breiden we de komende tijd verder uit.

Datacenters in Nederland en Hollands Kroon

Datacenters zijn de laatste decennia toegenomen in omvang, en tot voor kort ook in aantal. Dat komt door het sterk gegroeide gebruik van online-informatie en online diensten. En door de wens van bedrijven, organisaties en inwoners om altijd (24/7) te kunnen beschikken over die informatie en diensten. Datacenters zijn betrouwbaar en efficiënt, en door opslag van data te bundelen worden energie en kosten bespaard. Daardoor kiezen steeds meer organisaties voor opslag van gegevens in datacenters ('the cloud'), in plaats van opslag op eigen servers.

De groei van het aantal datacenters is de laatste jaren afgenomen. De gemiddelde omvang neemt nog wel toe. In mei 2020 was het bruto grondoppervlak voor datacenters in heel Nederland 688 hectare; netto 337 hectare.¹ (Bron: [DDA](#)). De drie grootste datacenters van Nederland (zogenaamde 'hyperscale') staan in de gemeenten Het Hogeland (Google, Eemshaven, 50 ha) en Hollands Kroon (Microsoft en Google, samen 60 ha).

¹ Het datacenter van Google (ca. 24 ha) in Hollands Kroon is in deze getallen nog niet meegenomen.

Beleid van Rijk en provincie

Het realiseren van datacenters past binnen het beleid van hogere overheden. Het rijksbeleid is vastgelegd in de [Nationale Omgevingsvisie](#) (NOVI). In de NOVI is een koppeling gelegd met de [Ruimtelijke strategie datacenters](#). In deze strategie is o.a. de volgende passage opgenomen: "Voor Hyperscales dienen Middenmeer en Eemshaven verder benut en uitgebouwd te worden."

In het [Coalitie akkoord 2019-2023](#) van de provincie Noord-Holland is over de datacenter ontwikkeling de volgende passage opgenomen:

"Noord-Holland is een aantrekkelijke vestigingslocatie voor datacenters. We willen deze ontwikkeling verder faciliteren en daarmee de ICT-sector versterken. Daarbij hebben we oog voor het effect van datacenters op het landschap, het benutten van de restwarmte en de energievoorziening. We verankeren dit in ons beleid." Met het oog daarop bereidt de provincie een provinciale datacenterstrategie voor.

Tijdslijn datacenters Hollands Kroon

- 2006: gemeenteraad Wieringermeer stelt bestemmingsplan Agriport A7 vast. Omvang 450 hectare grootschalige glastuinbouw en 95 hectare bedrijventerrein.
- 2008: bestemmingsplanwijziging Agriport: vestiging van datacenters planologisch mogelijk.
- 2014: aanvraag omgevingsvergunning voor de bouw van een datacenter door Microsoft.
- 2016: 1e datacenter Microsoft gereed.
- 2018: aanvraag omgevingsvergunning door Nimble/Google.
- 2020: 1e datacenter Nimble/Google gereed.
- 2016: Gemeenteraad stelt [Omgevingsvisie](#) Hollands Kroon vast, die ruimte biedt voor verdere ontwikkeling Agriport A7 inclusief datacenters
- 2018: kadernota Hollands Kroon. Aankondiging Gebiedsplan Wieringermeer, met het oog op het 'ontwikkelen van Hollands Kroon als data-cluster in Noord-Holland Noord'.
- Juni 2019 Concept Gebiedsplan Wieringermeer voorgelegd aan de gemeenteraad.
- 28 april 2020: Gemeenteraad besluit te stoppen met het concept Gebiedsplan Wieringermeer. College vraagt en krijgt toestemming door te gaan aantal lopende initiatieven, in lijn met het geamendeerde raadsbesluit van 25 juni 2019. De raad toetst lopende initiatieven aan het bestaande huidige beleid waar het om bestemmingsplannen gaat.

Meer informatie op <https://www.hollandskroon.nl/ontwikkelen/datacenters/totstandkoming-van-de-datacenters>.

Werkgelegenheid

De datacenters zijn technisch gecompliceerd en moeten vanwege de bedrijfszekerheid aan zeer strenge eisen voldoen. De bouw strekt zich dan ook over meerdere jaren uit, waar veel arbeidsuren voor nodig zijn.

- Bouw Microsoft: Over een periode van 7 jaar is er ca. 1000 FTE aan arbeid mee gemoeid.
- Bouw Google: Niet exact bekend, ca. de helft van Microsoft gezien de omvang van het datacenter.

In de operationele fase werken er minder mensen. De structurele werkgelegenheid in de operationele fase is:

- Microsoft structureel: zo'n 300 fte, verwachte groei tot 400 fte. Van de medewerkers komt 90% uit Nederland en een groot deel uit de regio.
- Google structureel: 125 fte. Bron: opgave Google.

Onderwijs

De beide datacenters investeren in lokale en regionale onderwijsprojecten en hebben aangekondigd die investeringen uit te breiden.

- 2019: start [Datacenter Academy Workforce-development](#) programma, een samenwerking tussen het Horizon College in Hoorn en Microsoft.
- Google: In Middenmeer zijn er tot nu toe 3 projecten gesteund van de ROC Kop van Noord-Holland.

Voor meer informatie zie de factsheets van [Microsoft](#) en [Google](#).

Landschappelijke inpassing

Voor het hele Agriport gebied zijn verschillende beeldkwaliteitsplannen opgesteld. Het grootschalige karakter van de polder en de structuur zijn daarin belangrijke uitgangspunten.

- Bruto oppervlak datacenters Agriport A7: 36 ha Microsoft, 24 ha Google. Totaal 60 ha.
- Lopende initiatieven datacenters: totaal 170 ha.
- Ter vergelijking: Agriport A7 omvat 1.000 ha, waarvan 750 ha in gebruik voor glastuinbouw.
- [Raad 19 januari 2021](#): Informerende raadsbijeenkomst over landschappelijk inpassing bestaande datacenters.
- [29 juni 2021](#): raadsbehandeling bestemmingsplan B1, met beeldkwaliteitsplan.

- 2 september 2021 (gepland): beeldvormende raadsvergadering over landschappelijke inpassing bestaande datacenters. Mede op basis van de inbreng van Microsoft en Google, en op basis van eerder vastgesteld beleid over beeldkwaliteit.
- Augustus – november 2021: Start participatie omgevingsvisie. Gaat ook over ruimte voor toekomstige uitbreiding Agriport en datacenters.
- Q1 2022: participatie over Koersdocument Omgevingsvisie.

Energiegebruik

Bedrijven hoeven hun energiegebruik niet openbaar te maken en doen dat meestal ook niet. Ook de datacenters in Hollands Kroon niet. We weten niet precies hoeveel stroom ze gebruiken. De Dutch Datacenter Association (branchevereniging) geeft op haar website cijfers voor het [totale stroomgebruik](#) van alle Nederlandse datacenters. Dat stroomverbruik is:

- 0,32% van het totale energiegebruik in Nederland;
- 2,3% van het totale elektriciteitsgebruik;
- 86% hernieuwbare energie;
- [Microsoft](#) heeft voor 270 Megawatt hernieuwbare energie (stroom uit zon en wind) gekocht via langlopende contracten;
- [Google](#) voor 130 MW;
- Uiteindelijk krijgt iedereen in Nederland stroom uit hetzelfde net, dus groen en grijs door elkaar.

Watergebruik

Volgens opgave van [PWN](#) wordt in het verzorgingsgebied van PWN 0,6 procent van het drinkwater gebruikt als koelwater, onder meer voor datacenters. PWN leverde in 2020 in totaal 112 miljard liter drinkwater. 0,6 procent daarvan komt neer op 672 miljoen liter, of 672.000 m³. Voor de goede orde: er zijn 57 datacenters in Noord-Holland. De drinkwatervoorziening voor huishoudens loopt geen gevaar, aldus PWN.

- De datacenters van Google en Microsoft in de Wieringermeer zijn primair luchtgekoeld, in tegenstelling tot oudere datacenters.
- Ze gebruiken alleen koelwater als de buitentemperatuur boven de 25 graden is.
- Het watergebruik van het datacenter van Microsoft is 12.000 tot 20.000 m³ per jaar.
- Microsoft werkt samen met ECW aan een [pilot](#) om regenwater op te vangen, te zuiveren en dat te gebruiken als koelwater.
- Het watergebruik van het datacenter van Google is volgens eigen opgave hetzelfde als dat van 100 tot 200 huishoudens. Dat komt overeen (schatting op basis van gemiddeld gebruikscijfers voor een

tweepersoonshuishouden) neer op een vergelijkbaar gebruik als Microsoft. Dus tussen de 12.000 en 20.000 m³ per jaar.

Afvalwater en milieu

Als het warm weer is (>25 graden Celsius) gebruiken datacenters op Agriport waterdampkoeling naast luchtkoeling. Hiervoor gebruiken ze waterdamp uit drinkwater. Het leidingwater bevat zouten. De damp vervliegt deels en wat overblijft is brijnwater. Dit is ingedikt restantwater met een hogere concentratie zout dan normaal. Dit brijnwater wordt met vergunning van het waterschap (HHNK) geloosd op de sloot en gaat via de Medemblickervaart naar het gemaal Leemans en komt dan in de Waddenzee terecht. Bij de beoordeling van een lozing wordt door het HHNK bekeken of de lozing een achteruitgang veroorzaakt van het ontvangende oppervlaktewater. De toegestane concentraties chloride zoals opgenomen in de vergunningsvoorwaarden zijn lager dan het zoutgehalte van het ontvangende oppervlaktewater. Het oppervlaktewater wordt door de lozingen dus niet zouter.²

Meer informatie uit de lozingsvergunningen over de voorwaarden hebben wij hieronder opgenomen:

- Microsoft: luchtkoeling inclusief waterkoeling (temp > 25): Het debiet³ van het afvalwater zoals omschreven in voorschrift 4 mag maximaal 115 m³ per uur bedragen. En totaal 1005 m³ gedurende een tijdsblok van 16 zomerse dagen.
- Google/Nimble: waterkoeling: de hoeveelheid afvalwater zoals omschreven in voorschrift 5 mag maximaal 7 m³ per uur bedragen.

Restwarmte

Het gebruik van restwarmte uit datacenters voor de verwarming van huishoudens of bedrijven is mogelijk, maar of dat financieel uit kan is sterk afhankelijk van de afstand tot mogelijke afnemers. Op Agriport is het gebruik van restwarmte nog niet rendabel, zo is gebleken uit onderzoek van [Berenschot](#). Dat komt onder andere doordat de energieprijzen de afgelopen jaren laag waren en de glastuinbouw beschikt over andere, goedkopere bronnen van warmte, die naast warmte ook essentiële CO₂ en elektra leveren. Bovendien is de temperatuur van de restwarmte uit de datacenters relatief laag. De bebouwde omgeving is te ver weg van de datacenters om op een rendabele manier de restwarmte te transporteren. Toch streven we naar een betere toepassing van de restwarmte omdat de markt en de techniek in ontwikkeling

² Deze informatie komt uit de watervergunningen van HHNK.

³ Debiet is een natuurkundige grootte voor een doorstromend medium uitgedrukt als de hoeveelheid van een vloeistof of gas per tijdseenheid (Bron: [Wikipedia](#))

zijn. In samenwerking met het ontwikkelingsbedrijf NHN, de provincie en de datacenterbedrijven wordt verder onderzoek gedaan en een proefproject opgezet.

Noodstroom aggregaten en dieselopslag

De datacenters in Hollands Kroon maken gebruik van een noodstroomvoorziening op diesel. Over de voorraad diesel en de veiligheid heeft de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord een overzicht van feiten en cijfers ([factsheet](#)) gepubliceerd.

- Microsoft: Uit navraag bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord blijkt dat het om 40 opslagtanks gaat van 26.000 liter. Ook zijn er nog twee kleinere tanks van 3.000 liter aanwezig (dagvoorraad). Bij volledige vulling (95 %) kan er dus maximaal 1.373.700 liter diesel aanwezig zijn.
- Nimble/Google: uit navraag bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord blijkt dat het om 8 opslagtanks gaat van 75.000 liter. Bij volledige vulling (95 %) kan er dus maximaal 570.000 liter diesel verspreid over het terrein van Nimble/Google aanwezig zijn.
- Iedere tank is een zelfstandige installatie in combinatie met de generator. De maximale inhoud van een tank van 36.000 liter is vergelijkbaar met de inhoud van een tankwagen die een tankstation bevoorraadt. Het risico is geminimaliseerd doordat de tanks van elkaar gescheiden zijn.
- Door het hoge vlampunt (60 graden Celsius) beschouwt de brandweer diesel niet als een risicovolle brandstof. De regelgeving over de veilige opslag van diesel dekt eventuele risico's af.
- In 2014 stelde de veiligheidsregio samen met de gemeente Hollands Kroon vast dat er geen externe veiligheidsaspecten waren die de vergunningverlening in de weg stonden.
- De aggregaten worden periodiek getest. Dit is toegestaan volgens de vergunning. De testen worden tot een minimum beperkt en ook niet continu op vol vermogen. Het totaal aantal testuren is minder dan 24 uur per jaar. De omgevingsdienst beschikt over nauwkeurige testschema's van alle aggregaten.
- Bij de vergunningaanvraag is aangetoond dat de fijnstof- en uitstootnormen niet worden overschreden.

Bevoegd gezag

Gedeputeerde Staten hebben in hun vergadering van 2 maart 2021 het standpunt ingenomen dat zij bevoegd gezag zijn voor vergunningen voor datacenters met een opgesteld vermogen van meer dan 50 megawatt (zie [verslag GS](#) en [onze reactie](#) daarop). Het college is in goed overleg met de provincie en de omgevingsdiensten om te beoordelen wat de consequenties zijn van het besluit van Gedeputeerde Staten. De gemeente heeft hierover geen juridisch conflict met de provincie.

Daarnaast loopt er op dit moment een beroepszaak over de omgevingsvergunning die is verleend voor de bouw van een datacenter op de locatie het Venster. LTO heeft beroep aangetekend tegen deze omgevingsvergunning. Een van hun verweergonden is de vraag wie het bevoegd gezag is. Wij wachten de uitspraak van de rechter hierover met belangstelling af.

Als Gedeputeerde Staten het bevoegde gezag zijn voor het verlenen (of weigeren) van een omgevingsvergunning is, zijn zij dat ook voor het afwijken van het bestemmingsplan of inpassingsplan. In zo'n geval is voor het afwijken van het bestemmingsplan op basis van het Besluit omgevingsrecht (Bor) een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) vereist. Wanneer er sprake is van een provinciaal belang dan moet deze vvgb aan Provinciale Staten worden gevraagd. Wanneer er geen provinciaal belang in het geding is, vraagt Gedeputeerde Staten de vvgb aan bij de gemeenteraad.

Milieu Effectrapportage (MER)

De verplichting een MER op te stellen ('MER-plicht') ontstaat o.a. bij de aanleg of uitbreiding van een bedrijventerrein van 75 hectare of meer. Bij het bestemmingsplan voor deelgebied B1 gaat het om een oppervlak kleiner dan 75 hectare. Daardoor is er geen MER-plicht.

- In ieder bestemmingsplan wordt ingegaan op de milieueffecten. Er is een aanmeldingsnotie MER-beoordeling voor B1 opgesteld door adviesbureau Sweco en beoordeeld door de Omgevingsdienst NHN. U kunt deze [hier](#) raadplegen. De conclusie in het rapport is dat er geen significante nadelige milieueffecten zijn te verwachten waar een MER voor nodig is.

Leges

Gemeenten heffen leges om haar taken te bekostigen. De opbrengst uit leges mag de totale kosten niet overtreffen. De exploitanten van de datacenters hebben de volledige leges betaald. Afzonderlijke legesbedragen van projecten worden niet individueel in de gemeentelijke jaarrekening vermeld. Bedrijven kunnen bij hun aanvraag aangeven of ze bezwaar hebben tegen de openbaarmaking van de bouwsom. Daarom zijn bouwsommen en opgelegde leges per bouwproject vaak niet openbaar. Als een omgevingsvergunning niet door de gemeente maar door de provincie wordt verleend, worden de bijbehorende leges uiteraard door de provincie aan de initiatiefnemer in rekening gebracht.

Overzicht politieke vragen

In de gemeenteraad zijn in 2020 en 2021 geregeld schriftelijke vragen ([politieke vragen](#)) gesteld over de datacenters. Onderstaand treft u een overzicht van deze vragen en de beantwoording ervan.

- [2022](#): GroenLinks. Datacenters.

- [2027](#): GroenLinks. Delegatiebesluit.
- [2028](#): GroenLinks. Vervolg vragen Delegatiebesluit datacenters.
- [2031](#): GroenLinks. Aanvullende vervolgvragen Delegatiebesluit datacenters.
- [2035](#): GroenLinks. Vervolg vragen vestiging datacenters.
- [2037](#): Groep Ruiter. Inzake Agriport A7.
- [2039](#): GroenLinks. Delegatiebesluit Nieuwe praktijk.
- [2040](#): GroenLinks. Datacenters MKBA Bestemmingsplan.
- [2042](#): GroenLinks. Datacenters Beleidskaders.
- [2047](#): Ontwikkelingen westzijde A7 – Agriport.
- [2049](#): GroenLinks. Delegatiebesluit in de praktijk.
- [2050](#): GroenLinks. Toelichting op besluiten beleidskaders.
- [2051](#): GroenLinks. Besluitvorming gebiedsplan Wieringermeer 28 april 2020.
- [2052](#): Fractie Leever. Ontwikkelingen aan de Cultuurweg Westlanderweg te Middenmeer.
- [2053](#): GroenLinks. Datacenters: Toestemming bouwactiviteiten zonder vergunning en eventuele schadeclaims.
- [2054](#): GroenLinks. Datacenters: Voorlichting over het datacenterbeleid.
- [2059](#): GroenLinks. Datacenters: Ontwikkeling gemeentelijk vestigingsbeleid
- [2104](#): Onafhankelijk Hollands Kroon. Vervolg vragen PV 2047 ontwikkelingen westzijde A7-Agriport.
- [2105](#): Onafhankelijk Hollands Kroon. MER-plicht gebiedsplan Wieringermeer.
- [2107](#): Lada. Datacenters.
- [2109](#): GroenLinks. Inspanningsverplichting College.
- [2110](#): Lada. Restwarmte datacenters.
- [2111](#): GroenLinks. Tariefberekening datacenters.
- [2113](#): GroenLinks. Ontbrekende datacenter initiatieven
- [2114](#): Onafhankelijk Hollands Kroon. SDE-subsidies.
- [2115](#): GroenLinks. Bestemmingsplan B1 milieueffectrapportage.
- [2116](#): GroenLinks. Datacenters, watergebruik als koelwater.
- [2117](#): GroenLinks. Overgang datacenterbeleid.
- [2119](#): Onafhankelijk Hollands Kroon. Leges datacenter.
- [2120](#): GroenLinks. Leges: controlebevoegdheid raad.
- [2122](#): ChristenUnie. Datacenters OZB-belastingcapaciteit.
- [2125](#): GroenLinks. Nadere vragen over ontbreken milieueffectrapportage datacenters.
- [2127](#): Lada. Veiligheid datacenters.
- [2128](#): D66 bestemmingsplan B1.

- [2129](#): GroenLinks. Vervolgfragen overgang datacenterbeleid.
- [2130](#): GroenLinks. Info VNHN-opslag dieselolie.
- [2131](#): Lada. Lozing koelwater.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Op de website van de gemeente houden wij alle informatie actueel en publiceren we geregeld nieuwe informatie.

A. van Dam
burgemeester

W. Eppinga
secretaris

Deze brief is digitaal opgesteld en daarom niet ondertekend.